

УДК 35:330

Роман Шерстюк

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК УМОВА ВХОДЖЕННЯ УКРАЇНИ ДО ЄС ТА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Roman Sherstiuk

INNOVATIVE ACTIVITY AS A CONDITION OF ACCESSION OF UKRAINE TO EU AND INCREASING THE COMPETITIVENESS OF ENTERPRISES

В умовах активізації підготовки промислового виробництва до вимог Європейських стандартів важливими залишаються наукові засоби серед яких семіотика інноваційних процесів яка, в сучасних умовах, досліджує закономірності побудови і використання форм обміну інформацією у системі економічного управління його у т.ч. і в сфері інноваційного розвитку промислових підприємств.

На даний час інноватиці загалом присвячено немало наукових праць. По при те, необхідно відмітити, дуже мало вітчизняних та закордонних науковців-економістів приділяють увагу проблемі впровадження інновацій на підприємствах в адаптаційно-трансформаційних умовах відповідно до вимог асоційованого членства в ЄС.

Однак в силу розвитку трансформаційних процесів та адаптації економіки до вимог і стандартів Європейського Союзу методика та методологія потребує, для України, глибокого вивчення, визначення завдань та реалізації необхідних заходів для перетворення промисловості на конкурентоспроможну інноваційну галузь, що динамічно розвивається. У розробці зазначеної проблеми залишається ряд невіршених питань, які стосуються в першу чергу розробки комплексних науково-технічних програм, визначення чинників впливу на ефективність заходів з впровадження інновацій.

Необхідно пам'ятати що успішність реалізації інноваційних заходів повинна відбуватися з врахуванням інноваційного потенціалу не лише підприємства, а і держави, під чим пропонується розуміти ефективне використання сукупності ресурсів у галузевому ланцюзі: освіта – наука – виробництво – реалізація - споживання, спрямованих на не лише споживання, а і інноваційний розвиток економіки.

Безпосередньо на підприємстві у реалізації інноваційних проектів як складних програм, створенні необхідних умов для впровадження технічних, технологічних або інших новацій, дієвим засобом виступає інноваційний менеджмент – сукупність форм, принципів та методів управління процесами створення і впровадження новин у підприємницьких структурах з урахуванням особливостей ринкової економіки та сучасних тенденцій НТП, інноваційної сфери застосування, системи взаємодії інноваторів, інвесторів, товаровиробників конкурентоспроможної продукції та послуг і звичайно розвинутої інфраструктури.

Як показує досвід, поширення інновацій та нововведень на промислових підприємствах повинно здійснюватись в дуалістичних ланцюгах. В інноваційно-правлінському: держава – галузеві формування - територіальні господарські управління – конкретні промислові підприємства.

Основними принципами інноваційної політики в цьому випадку є: орієнтація на інноваційний шлях розвитку економіки; визначення державних пріоритетів інноваційного розвитку; формування нормативно-правової бази інноваційної діяльності; створення умов для збереження, розвитку науково-технічного та інноваційного потенціалу; забезпечення взаємодії науки, освіти, виробництва, фінансово-кредитної сфери у розвитку інноваційної діяльності; ефективне

використання ринкових механізмів для сприяння інноваційній діяльності; здійснення заходів на підтримку міжнародної науково-технологічної кооперації, трансферу технологій, захист вітчизняної продукції на внутрішньому ринку та її просування на зовнішній ринок; фінансова підтримка, здійснення сприятливої кредитної, податкової і митної політики у сфері інноваційної діяльності; сприяння розвитку інноваційної інфраструктури; інформаційне забезпечення суб'єктів інноваційної діяльності; підготовка кадрів у сфері інноваційної діяльності[1].

Таким чином однією з особливостей розвитку економіки індустріально розвинених країн є реалізація у відповідності до Європейських вимог і стандартів загальної інноваційної політики. Прискорений розвиток науки і техніки посилив необхідність розробки комплексних прогнозів національного науково-технічного розвитку. При цьому протягом останніх років практично в усіх країнах значно підвищилась роль держави у розробці різних прогнозів, формуванні науково-технічних програм, їхньому фінансуванні та організаційному забезпеченні.

Зростаючий інтерес до довгострокового науково-технічного прогнозування і визначення пріоритетів у стратегічних напрямках державної інноваційної політики зумовив розробку відповідних програм як в галузевому так і в регіональному планах. Стратегічне прогнозування стало необхідністю, тому більшість країн періодично друкують, так звані, «білі книги», в яких відображаються пріоритети національної інноваційної політики. Враховуючи регіональну та галузеву специфіку суспільного розвитку України, доцільно було б вивчити можливість впровадження, так званих «білих книг» в наших умовах.

Як показали дослідження високі темпи розвитку науково-технічного потенціалу є необхідною, але недостатньою умовою інтенсивної інноваційної діяльності. Достатня умова інноваційної діяльності – це високий рівень інноваційної сприйнятливості. Тактика визначення пріоритетів у різних країнах ґрунтується на національних проблемах економіки. Необхідно погодитись що державна політика України має орієнтуватися на різні моделі інноваційного розвитку залежно від стану науково-технічного потенціалу і конкретних проблем, що постають як перед суспільством, так і безпосередньо підприємствами, але всі вони повинні бути скеровані на вимоги цивілізованого світу, на Європейські стандарти.

В Україні немає єдиної цілісної методики розробки і регулювання інноваційної діяльності через цільові комплексні програми. Пропонована власна комплексна методика розробки комплексних інноваційних програм враховує: 1) оцінку і вибір наукової проблеми для програмного вирішення; 2) кон'юнктуру ринку; 3) формування комплексу цілей; 4) розробку програми; 5) визначення організаційно-економічного механізму управління програмою.

Отже інноватика промислових підприємств справді може служити основою підвищення конкурентоспроможності її продукції на вітчизняному і міжнародному ринках в т.ч. і у ЄС, при умові комплексної реалізації адаптивно - трансформаційних процесів наявних методичних та програмно-цільових підходів.

На основі вивчення досвіду індустріально-розвинених країн доцільно концентрувати інвестиції на: інноваційно активних підприємствах, створенні венчурних фірм (фонди), удосконаленні інноваційно-інвестиційної політики держави.

Література:

1. Андрушків Б. М. Інноваційно-комплексні шляхи розвитку малого підприємництва / [Б. М. Андрушків, Ю. Я. Вовк, І.Ю. Крамар та ін.]. – Тернопіль: ТНТУ ім. Івана Пулюя, 2011. – 340 с.